Жоба туралы қысқаша ақпарат

Жоба аты	AP23483774 Түркі интеграциясын тереңдету: Қазақстан үшін перспективалар, геосаяси тәуекелдер мен қауіптер
Жоба өзектілігі	Тақырыптың өзектілігі бірқатар фактілермен негізделеді, мысалы, Қазақстанда түркі интеграциясына қатысты көптеген зерттеулерге қарамастан, зерттеулердің көпшілігі жоғарыда аталған фактілерді ескермеуі мүмкін, бұл жағымсыз тәуекелдер мен қауіп-қатерлерге әкелуі мүмкін. Сонымен қатар, көптеген елдердің ұстанымдары интеграцияның өзінен ерекшеленеді, бұл ұлттық бірегейліктің өсуіне байланысты болуы мүмкін, бұл кейде бірыңғай тіл мен Бірыңғай алфавит тұжырымдамасына қайшы келеді.
Жоба мақсаты	Жобаның мақсаты түркі интеграциясын тереңдету контекстінде Қазақстан үшін ықтимал геосаяси тәуекелдер мен қауіптерді анықтау және бағалау болып табылады. Осы мақсатқа қол жеткізу Қазақстанға ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі саясатты жүргізуге мүмкіндік береді.
Жоба міндеттері	- Түркі интеграциясы саласындағы негізгі зерттеулерді анықтауды қамтитын ғылыми әдебиеттерді талдау; - Түркі әлемі елдерінің сыртқы саяси тұжырымдамаларын зерделеу, әлеуетін бағалау, әлсіз және күшті жақтарын анықтау; - субаймақтағы геосаяси өзгерістерді (Үлкен Таяу Шығысты, Орталық Азия мен Кавказды қоса алғанда), жағдайдың ықтимал даму сценарийлерін модельдеуді зерделеу; - интеграцияның экономикалық тетіктерін талдау, еркін сауда аймағын құрудың әлеуеті мен мүмкіндіктерін бағалау; - интеграцияны тереңдетудің тіректерінің бірі болып табылатын білім беру және мәдени алмасуды күшейту перспективаларын қарастыру; - ортақ саяси институттар құруды қамтитын саяси интеграцияның ықтимал әлеуетін бағалау; - трансшекаралық қатерлердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету және алдын алу саласындағы ынтымақтастықты тереңдету мүмкіндіктерін бағалау; - ықтимал тәуекелдер мен қауіптерді ескере отырып, интеграцияны тереңдету бойынша стратегиялар мен ұсыныстарды әзірлеу
Күтілетін және қол жеткізілген нәтижелер	Зерттелетін жоба аясында теориялық-әдіснамалық және практикалық маңызы бар келесі нәтижелерді алу көзделеді: - Түркі интеграциясы саласындағы негізгі зерттеулерді анықтауды қамтитын ғылыми әдебиеттер талданатын болады;

	- Түркі әлемі елдерінің сыртқы саяси тұжырымдамалары зерделенеді, әлеуеті бағаланады, әлсіз және күшті жақтары анықталады; - субаймақтағы геосаяси өзгерістер (соның ішінде Үлкен Таяу Шығыс, Орталық Азия және Кавказ) зерттеліп, жағдайдың ықтимал даму сценарийлері модельденетін болады; - интеграцияның экономикалық тетіктері талданады, еркін сауда аймағын құрудың әлеуеті мен мүмкіндіктері бағаланады; - интеграцияны тереңдету тіректерінің бірі болып табылатын білім беру және мәдени алмасуды күшейту перспективалары қаралатын болады; - ортақ саяси институттар құруды қамтитын саяси интеграцияның ықтимал әлеуеті бағаланатын болады; - қауіпсіздікті қамтамасыз ету және трансшекаралық қатерлердің алдын алу саласындағы ынтымақтастықты тереңдету мүмкіндіктері бағаланатын болады; - ықтимал тәуекелдер мен қауіптерді ескере отырып, интеграцияны тереңдету бойынша стратегиялар мен ұсынымдар әзірленетін болады.
Зерттеу тобы мүшелерінің аты-жөні, идентификаторлары (Scopus Author ID, Researcher ID, ORCID, бар болса) және сәйкес профильдерге сілтемелер	1. Ермекбаев Адилбек Алпысбаевич, PhD докторы, «Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті» КЕАҚ, қауымдастырылған профессор м.а. Хирш индексі – 4, ResearcherID – AAP-5693-2020, ORCID – 0000-0002-8464-8220, Scopus Author ID – 57209836474. Ғылыми жетекші, БҒМ 2. Деловарова Лейла Федоровна, философия докторы (PhD), қауымдастырылған профессор м.а., «Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті» КЕАҚ, Халықаралық қатынастар және әлемдік экономика кафедрасының доценті м.а. h-индексі: 2, Scopus Author ID – 55858531800, Web of Science ResearcherID: N-4809-2014, ORCID ID – 0000-0003-3163-5933 Орындаушы, ЖҒМ 3. Ілияс Нұрат Құлымбетұлы, PhD (Шығыстану), «Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті» КЕАҚ, аға оқытушы. ORCID ID – 0000-0001-8152-6650 Орындаушы, АҒҚ 4. Екибасова Жадыра Маратовна, халықаралық қатынастар магистрі, докторант, ҚР ҒЖБМ «Р.Б. Сүлейменов атындағы Шығыстану институты» РМК ORCID ID – 0009-0007-3206-2782. Орындаушы, КҒМ 5. Байкушикова Гульнара Серикбаевна, «Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті» КЕАҚ, PhD, халықаралық қатынастар және әлемдік экономика кафедрасының меңгерушісі. ORCID – https://orcid.org/0000-0001-6081-2615. Scopus Author ID – 571921671799 6. Хамзаева Асель Валитхановна, «Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті» коммерциялық

	емес акционерлік қоғамы, PhD, аға оқытушы. Scopus Author ID – 57196709365. ORCID – 0000-0002-4494-75686 7. Апсаттарова Гулзада Абдусагатовна, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, аға оқытушы, ORCID ID: 0000-0001-6004-1574. Орындаушы, ҒҚ. 8. Райымбекова Ақерке Алтынханқызы, Абылай хан атындағы ҚазҰМОиМЯ, аға оқытушы, ҒҚ. ORCID ID: 0000-0002-4454-7281 9. Парпиев Сырым Маратович, Доктор PhD, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, оқытушы, Scopus Author ID: 57216618499, https://orcid.org/0000-0002-6031-3522 Орындаушы, АҒҚ
Қолдану	Жобаның нәтижелері Қазақстанның мемлекеттік және ғылыми құрылымдарына түркі интеграциясын тереңдету, геосаяси қауіптер мен қатерлерді бағалау, сондай-ақ түркі әлемі шеңберінде саяси-экономикалық, мәдени және білім беру бастамаларын әзірлеу үшін қолданылуы мүмкін. Жоба сондай-ақ ынтымақтастық механизмдерін жетілдіру және субаймақтағы қауіпсіздікті нығайту бойынша практикалық ұсыныстар береді
Шынайы аналогтармен салыстырғанда жобаның басымдылығы	Жоба бар аналогтардан артықшылығы бар, себебі ол түркі интеграциясының саяси, экономикалық, геосаяси және мәдени-білім беру аспектілерін кешенді талдауымен қатар жаңа қауіптер мен қатерлерді ескеретін нақты сценарийлерді, модельдерді және ұсыныстарды әзірлеуді қамтиды. Мұндай тәсіл Қазақстанның стратегиялық жоспарлауына және түркі әлеміндегі аймақтық ынтымақтастыққа ерекше теориялық және практикалық мән береді
Жарияланымдар тізімі (URL, DOI көрсетілген)	1. Ермекбаев А.А., Екибасова Ж., Ильяс Н. Түркияның Орталық Азиядағы талпыныстары: кедергілер мен мүмкіндіктер» (Усилия Турции в Центральной Азии: вызовы и возможности/ Turkey's Central Asian endeavors: challenges and opportunities). Казахстанское Востоковедение. Том 3(11) (2024). https://doi.org/10.63051/kos.2024.3.158. С.158-170 2. Деловарова Л.Ф., Байкушикова Г.С., Хамзаева А.В. Тюркская интеграция и некоторые аспекты оценки миграционного потенциала на примере Казахстана и Турции. ISSN 1563-0285, eISSN 2618-1215. Серия "Халықаралық қатынастар және халықаралық құқық", №1 (109), 2025. https://bulletin-ir-law.kaznu.kz/ 2025 Al-Farabi Kazakh National University IRSTI 11.25.43 https://doi.org/10.26577/IRILJ2025109110 3. Yermekov A., Kondapali S., Delovarova L.F. Evolution and Transformation of Security Patterns in Central Asia in the Context of Chinese Institutional Building 4. Ермекбаев А., Райымбекова А., & Ильяс N. (2026). ОТГ: от декларативной интеграции к экономическому поясу.

	International Relations and International Law Journal, 113(1), 113–122. https://doi.org/10.26577/IRILJ1131202610 5. Izteleuova Ye., & Raiymbekova A.A. (2025). ПРОБЛЕМА ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ ДИВЕРСИФИКАЦИИ ВО ВНЕШНЕЙ ПОЛИТИКЕ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН. Известия. Серия: Международные отношения и регионоведение, 59(1). https://doi.org/10.48371/ISMO.2025.59.1.013 6. Парпиев С.М., Ермекбаев А.А., Хайрулдаева А.М. Панидеологическая борьба за Центральную Азию: стратегическое пространство, выстраиваемое Турцией, Россией и Китаем // ВЕСТНИК КазНПУ им. Абая, серия «Социологические и политические науки», No1(93), 2026г. https://doi.org/10.51889/2959-6270.2026.93.1.008 7. Ермекбаев, А., Екибасова, Ж., & Аскероглу Арслан, А. . (2026). КУЛЬТУРНАЯ ДИПЛОМАТИЯ ТУРЦИИ В XXI ВЕКЕ: ТЕЛЕСЕРИАЛЫ КАК МЕХАНИЗМ ПРОДВИЖЕНИЯ НЕООСМАНСКОЙ ИДЕОЛОГИИ. Казахстан-Спектр, 114(1). https://doi.org/10.52536/2415-8216.2026.114.1.009 8. Yermekbayev A and Yekibassova Z (2026) Turkey as a middle power in Central Asia: regional cooperation amid geopolitical competition with Russia, China, and the United States. Front. Polit. Sci. 8:1703373. https://doi.org/10.3389/fpos.2026.1703373
Патент туралы ақпарат	-